

במשעול החסידות

להבין ולהשכיל בדברי רבותינו תלמודי בעש"ט הקדוש

גיליון קל | נצ"י פ"ו

על 'הנסתרת לה' אלוקינו' ועל 'הנגלות לנו ולבנינו'

הדבר באופן פרטני יותר, לשני סוגי הקשר והיחס שיש בהתנהלות של אב ובנו הפעוט, ובעת גידולו. שבקטנותו הקשר הוא כאשר הוא מתבטל ומתדמה אל אביו וחושב בדומה אליו בכל דבר 'מצד התקרבות שכלו ומידותיו של אביו אליו בהתגלות', ולכן שכלו העצמי הקטן של הבן אינו עצמאי ומתבטא ואינו פועל כלל ביחס אל האב, אלא הוא בטל ומבוטל לגמרי. ואם אביו אינו קרוב אליו, הוא חוזר לפעול כפי שהוא בקטנותו. לכן היות והרצון של כל הורה הוא לתת לילדו חינוך 'על פי דרכו' שיפנים את דרך האב וערכיו במידותיו ותכונותיו גם בשכלו בעצמו, הנה הוא מוכרח לתת לילדו עצמאות מסוימת ב'נסירתו' של ה'ל הילד מחיק האב על ידי הסתרת דרכו והנהגתו שהם 'שכלו ומידותיו' של האב שהם המקיימים לגמרי את הילד בהכרח גמור. כדי שבעצמאותו ההכרחית שהוא אמנם מדומה, יפתח ילדו לבד את תכונות שכלו ומידותיו וערכיו של האב, ו'ג' כי יזקין לא יסור ממנו' כאשר יעמוד מולו בקומה שלימה ועצמאית, להמשיך ולהשפיע את דרכו שקיבל לביתו אחריו. ואינו חפץ שיישאר ילדו כל חייו בקומה קטנה ומבוטלת אליו לגמרי בעצם מהותה.

וכמשל הבן שבטל אל אביו. ומבטל מדות ושכל הקטנות שלו להתדמות לאביו, מצד התקרבות שכלו ומידותיו של אביו אליו בהתגלות. ולכן} בטל שכלו ומידותיו אליו, אבל עדיין מהותו לא נתהפך מקטנות שכלו. דהיינו שכשלא יתגלה אביו בשכלו ומידותיו ישאר בקטנותו. וכאשר אביו רוצה לנסותו בביטול מהותו מצד עצמותו, אזי מסתיר אביו שכלו ומידותיו ממנו, כדי שיהיה ביטולו לאביו מצד שכלו ומידותיו {של בנו} בעצמו. וכאשר מבטל שכלו ומידותיו בבחינת מהותו בעצמו, אז על ידי זה נעשה כלי לקבלת מהות אביו העיקרי.

וכך הוא הבורא עם בראיו, הוא מסתיר מהם את 'גילוי ייחודו' הישיר, דהיינו את עצם מציאות קיומם שהוא אחד ותלוי בו לגמרי, דהיינו את ה'ביטול בעצם' שלהם כלפיו. על מנת שייפתחו את עמידתם לפניו באופן של 'ביטול' מצד אמיתיותו 'יתברך' דהיינו חפצו העליון והאמיתי של השי"ת בקיומם מחד, ומאידך שיעמדו לפניו בעצמאותם 'בביטול' ישותם' בלבד על ידי קבלת מלכותו והמשכת 'שכלו מידותיו לכל הבראה'. כהמש"ד.

כן כביכול בבחינת ביטול הנבראים, {שאם הוא} על ידי גילוי ייחודו 'יתברך' עליהם, עדיין לא נגלה ביטול מהותם של הנבראים במהותם {של הנבראים עצמם}. ואז כביכול מסתיר פניו מהם בבחינת דורמיטא, בכדי שיהיה אופן ביטולם של הנבראים, מצד אמיתיות הדבר אשר אין זולתו כלל, ולא מצד גילוי ייחודו {ואף} {שע"ז} יהיו מתגלים {הנבראים} במהותם לבדם, ו'מ"מ} אף על פי כן לא יהיו נפרדים חס ושולם, כי אם בטלים מצד אמיתיותו 'יתברך'.

נשיאות ראש וקומה נאה ושליומה: ואלו הדברים הם פירוש לנאמר באוהב ישראל פרשת שקלים. 'שאנו רואים בחוש ממש' כיצד 'התגדלות' התינוק בנשיאות ראשו וקומתו מול אביו, הולכת נעשית קמעא קמעא, וכך גם היא התגדלות נשמתו בתורה ומעשים טובים והוא גם נעשה בהם קומה שליומה. 'ובחי' זו ישנו ג"כ בכללות ישראל שהם ג"כ בבחי' קומה שליומה' המתגדלת בעצמאותה לעמוד כביכול מול הקב"ה ככוונת הבראה מעיקרה, לקבל ולהשפיע לכולה.

והנה תינוק הנתון במעי אמו ראשו מונח לו בין ירכותיו וכלול תלת גו תלת כנודע מספח"ק. ואז אין לו שום שיעור קומה כלל. וכאשר יוצא לאויר העולם אז נעשה לו קצת נשיאות ראש וקומה. אך עדיין הוא בתכלית הקטנות. ואח"כ הילד הולך וגדל עד אשר הושווה קומתו לאביו ולאמו וזהו אנו רואים בחוש ממש. אכן מסתמא בהנשמה של התינוק ג"כ מתנהג בדרך זה, ועם שכלו ג"כ. שבתחלה הנשמה והשכל בתכלית הקטנות והולך וגדל עד אשר נשמתו ושכלו נתגדלים, ומוסיף בכל עת חכמה ובינה ודעת יתירה ולומד תורה ומצוות ועוסק במע"ט ומזה בא ליראת ה' ואהבתו ית' לעבדו באמת ובתמים ומתחזק ביתר שאת בכל פעם בעבודתו עד אשר עובד את בוראו בתכלית השלימות כמו שהיה רצונו ית' בעת בריאת זה האדם בעולם. אשר ברא את האדם ישר וחצב נשמתו היקרה מכסא כבודו ית', והוא משלים כוונת רצון הבראה... והנה אדם כזה ודאי יש לו נשיאות ראש וקומתו נאה ושליומה ונעשה בחי' סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה, ושמן על ראשו אל יחסר כי ממשיך תמיד שפע קדוש ומחשבות קדושות מחכמה בינה ודעת עליונים הק'. ובחי' זו ישנו ג"כ בכללות ישראל שהם ג"כ בבחי' קומה שליומה והוא ג"כ על זה הדרך.

'בניכם אשר יקומו מאחריכם': בפרשת ניצבים למדים אנו על 'הנסתרות' שהם 'לה' אלוקינו', ועל 'הנגלות' שהם לנו ולבנינו, 'לעשות את כל דברי התורה הזאת עד עולם'. והוא פסוק קשה ההבנה הפשוטה בכוונתו. ופרש"י והרמב"ן, שהכוונה שיש דברים נסתרים וחסאים של שגיאה ושוגג שאין הם ידועים לעושים אותם, ועליהם אין חטא ועונש, מפני שהם 'לה' אלוקינו' והם מעשיו וענייניו שלו. ורק על הנגלות דהיינו מעשים של זדונות, הם 'לנו ולבנינו' לתקנם ולעשותם 'עד עולם'. ועדיין אין מובן כ"כ מה נכנסים כאן 'בנינו' לכל אותה משימה של תיקון הזדונות ה'נגלות'. ופסוק זה הוא המבדיל בין פרשת הנתישה העצומה וההשלכה הנוראה של כלל ישראל מארץ ישראל, ו'יתשם - וישליכם אל אחרת', שלפניו. נתישה שרואים אותה ומתפללים עליה עד מאוד 'הדור האחרון' שהם שוב **'בניכם אשר יקומו מאחריכם'**, ואף 'כל הגויים' וגם 'הנכרי אשר יבוא מארץ רחוקה'. ולבין פרשת התשובה הגדולה שאחרי, שבה אף 'אם יהיה נידח בקצה השמים משם יקבצך ה' אלוך ומשם יקחך'. והפסוקים הנשגבים, המתארים את השיבה הגדולה אל ה' ואל ארץ ישראל. 'ושבת עד ה' אלוך ושמעת בקולו', ואח"כ 'והביאך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה ויטיבך והרבך מאבותיך'. והוא שוב דיבור והנטיחה אל הבנים אשר ירשו את הארץ ויטיב להם וירבה אותם עוד הרבה יותר מאבותיהם. ועד הפסוק המפורש אודות הבנים שהר"ת שלו מרמזים על חודש אלול. 'ומל ה' אלקך את לבבך ואת לבב זרעך' ובסיום הנשגב והפלאי 'לאהבה את ה' אלקך בכל לבבך ובכל נפשך, וכל זאת 'למען חיידך'. שצריך לזאת הסבר גדול מה קשורים הבנים למילת לב האבות לאהבת ה' למען חייהם שלהם. ודברים אלו הם הקדמה למשלו הנפלא של הר"א מסטראשעליע תלמיד הרב בעל התניא לכל האמור בספרי הקודש על הנעשה בימים הנוראים, שהוא כדוגמת הנעשה בין אב לבנו. שלפניהם אפשר שפסוק זה גם מגדיר את הנסתרות שבפרשת הגלות הראשונה והנגלות שבפרשת התשובה השנייה, הנעשים בין ה' ולעמו שהוא גם בין האבות והבנים בהמשך הדורות. וכמש"ת. והיא גם מצוות ה'הקהל' שבפ' וילך שמטרתה 'למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלקיכם'. וגם אשר 'ובניהם אשר לא ידעו ישמעו ולמדו ליראה את ה'. ומצוותה להביא גם את הטף בכדי 'ליתן שכר למביאיהם'. שכתב בזאת השפ"א וילך תרל"ד. פירוש עמוק וישע"פ דך הנ"ל נוכל להעמיק עוד פי' אמת באמרם 'לתת שכר למביאיהם' ולא ניתן לכתוב ודעת לנכון נקל'.

'צמצום אלקות בהתלבשות הטבע': ראש השנה נקרא בכתובים 'בכסה ליום חגיני' ובפשוט הוא החג ש'החודש מתכסה בו' והוא חל בעת שאור הירח נסתר ומתכסה בו. אמנם בפנימיות הדברים דנו בזאת הרבה הצדיקים תלמידי הבעש"ט, עפ"י מראות הקודש של הארז"ל, והם הוסיפו ונתנו משלים שונים, לקירוב דבר הכיסוי וההסתרה הפנימי אל שכלנו ועבודתנו. וזוהי הרבה בצורה העליונה שבהם הוא כמו שכתב בשפת אמת לראש השנה תרנ"ו. שכל עצם הבראה הוא 'צמצום אלקות בהתלבשות הטבע', היינו שהאלקות מסתתרת ומתכסה בהתלבשות בתוך מעשה הבראה, כדי לאפשר בכך את עצם מקומה וקיומה שלא היה אפשרי כאשר היה הכל 'מלא כבוד'.

פי' כי כל הבראה של מעשה בראשית הוא צמצום אלקות בהתלבשות הטבע. כמ"ש בספרים שזה ענין הבראה יש מאין מה שה' מקודם הבראה מלא כבודו ולא הי' מציאות שום דבר יש רק ע"י צמצום אורו ית' ונעשה יש.

וצמצום וכסוי כוח האלקות המהווה את הבראה ההולך ונמשך כל העת והוא הגורם לבחי' מיתנה וכליו של כל כוח הבראה. כמו נר הבוער ומכלה את עצמו לגמרי. ולכן נעשתה ע"י השי"ת גם פעולה נגדית של בריאת האדם בר"ה, עם נשמת חיים שיש לה רצון ותענוג של ערכים ורוחניים, לתת לכל הבראה גם טעם חיים ותכלית המתחדשים כל העת, ובעיקרם בר"ה.

וכל מה שנתפשטו הברואים {יותר} ה"ז בחי' מיתנה, דכל ירידה והשפלה נקראת מיתנה. ואח"כ ברא האדם ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה, פי' שהוא הכלי שיחזור ויתמשך החיים מחי החיים אל כל מעשה בראשית. ולכן האדם קרא שמות לכל. שהוא המעלה ומקשר כל הבראה אל חי החיים. ולכן הצדיק נק' חי. והרשעים בחייהם קרוים מתים. כי כל מה שמתדבק בגשמיים הוא בחי' מיתנה. והצדיק הוא חי. וזהו החיים שיוירד בר"ה שיש התחדשות משורש החיים. ולכן נקרא ראש השנה כי עיקר החיים בראש. וכמו בבחי' נפש הראש נותן חיים לכל הקומה ויש איברים שהנשמה תלוי בהם.

הבן שבטל אל אביו: הנה אלו הדברים כפי שהם ברומם וביסודותיהם בכללות בריאת העולם. והר"א מסטראשעליע בספרו שערי עבודה שער א' פ' י"ב. ממשיל את

'רצון תואר המלכות': ובהמשך דבריו שם באוהב ישראל שקלים, שזהו הסוד העתיק ו'עיקר ההסכמה של הרצון הקדום והפשוט' שיהיו ישראל עומדים לפניו ב'רוא דאחד' דהיינו כשני מחציות עצמאיות 'ופלגי גופא' בקומה שלימה, שרק יחדיו בעמדם זה מול זה פנים נקראים המה 'אחד'. וזאת על ידי יצירת מושג ה'מלכות', שהוא אפשרות הניתנת לברואים בעולם במהותם ועצמותם, להיות מקבלים ומשפיעים, דהיינו לעשות עליהם את מלכותו ית', באופן שהם נושאים את מלכותו יתברך ועבודתה כלפיו, ומשמשים בה כלפי כל העולם כממלכת כהנים ועם קדוש, וזאת ע"י התדבקות בשכלו ומידותיו ושכלו יתברך באמצעות תורתו ומצוותיו, והנחלתם לכל הבראה. וכך יושפעו בכל מילי דמיטב.

דנהה כתיב שררך אגן הסהר אל יחסר המזג. וזה קאי על הסנהדרין שהיו יושבין כחצי גורן עגולה כמו הסהר כשאניה במילואה עדיין. אכן הכל צריך טעם ושום שכל. למה היו יושבין כסדר זה דוקא כחצי עיגול. וי"ל שזה מרמז על סוד עתיק. איך קוב"ה וישראל חד אינו ומתייחדין ומתדבקין כביכול ע"י מצות התורה, כי כבר נתבאר אצלנו כמה פעמים סוד ישראל עלה במחשבה להבראות. והיינו כי עיקר הסכמה הרצון הקדום הפשוט אשר עלה במחשבה הקדומה לכל הקדומים להאציל ולברוא את העולמות היה רק ע"י רצון תואר המלכות. כי אין מלך בלא עם. ולזה האציל וברא הבורא ב"ה וב"ש הנכבד והנורא כל העולמות העליונים הקדושים והעולמות התחתונים, והעיקר תכלית כוונת הבראה היה רק לגלות ולפרסם לכל באי עולם שיכירו וידעו כי הוא לבדו מלך על כל העולם כולו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין זולתו ומלכותו בכל משלה. וכאשר יקבלו עליהם עול מלכותו אז רצונו ית' להיטיב להם ולהשפיע עליהם כל מיני טובות וברכות וחסדים טובים ורחמים כדרכו להיטיב לברואיו. ובפרט לבני ישראל עם קרובו אשר נשמותיהם חצובים ואחוזים ודבוקים בכסא כבודו ית'. ובפרט שע"י נתגלה ונתפרסם אלהותו ומלכותו ית' לכל באי עולם... וכביכול כביכול הבורא ב"ה וב"ש לגודל עוצם אהבתו לבני ישראל עם קרובו ולמען טובו וחסדו הגדול מצמצם את עצמו כביכול וכביכול להקרא בשם בחי' פלג גופא, ובני ישראל הם בחי' פלג גופא השני. והם בסוד דבר נגון. וזהו סוד יחוד קבהו"ש היינו שהקב"ה מייחד את עצמו עם נשמת ישראל וכנ"ל ע"י מעשיהם הטובים ומשפיע להם חסדים ורחמים לבחי' כנסת ישראל לעילא ותתא.

'כוחו השווה בבחינת פלא': ובמילות הר"א מסטראשעליע, הנה הרצון הקדום והסוד העתיק של השי"ת שיהיו ישראל לפניו בקומה שלמה כשני מחציות שוות, נקראים 'כוח עצמותו' (השווה) על ידי תתו שהוא הפלא. אשר על כן מסתיר השי"ת מהברואים את עילת קיומם המבטלתם בעצם אליו, ומשאיר להם רק את הרגשת הנקודה היסודית של קיומם הבסיסי המוכרח, התלוי בו בדרך כלל. וכמו שכל נברא מרגיש שקיומו אינו מוחלט ומוכרח מעצמותו ורצונו לבדו והוא תלוי בדברים אחרים, אשר היהודי המאמין יודע שהוא השי"ת. וזה בדרך כלל. אבל באופן פרטני מאמץ ומפתח לו היהודי קומה שלמה של עמידה שלמה ועצמאית בבחירה חופשית לפניו ית' ובקומה מלכותית שלמה של 'אצילות' שכלו ומידותיו יתברך אל היהודי עצמו. כמו הכן שאימץ מאביו שאצל לו את דרכו ותכונתו אף באופן קיומו העצמאי. כהמש"ד שם.

ואז מצד ביטולם זה {של הנבראים}, נעשו כלי על ידי התעוררותם זו לקבל אור יחודו יתברך פנים בפנים. כי בהתעוררותם זו אשר בטלים באמיתיותו, מעוררים כוחו השווה בבחינת פלא... אשר שם המה משתווים ממש מצד עצמותו, לעשותם כלי מוכן לגמרי שלא יסתירו כליהם כלל. כי אם שיהיו כלים לעצמות יחודו יתברך באופן בחינת אצילות... ואז בחזירתם פנים בפנים מוכרח להיות {קודם} בחינת מלכות, שהיא גילוי יחוד הנבראים בבחינת נקודה תחת יסוד, דהיינו להתבטל ממהותם בדרך כלל בבחינת נקודה... כדי שעל ידי זה תהיה מוכן להתפשטות {מציאות} כליה באופן אחר ולהתגדל כמחזה {לעמידת} פנים בפנים ממש באין הבדל כלל, מצד גילוי כח עצמותו, על ידי תתו שהוא הפלא.

'כחצי גורן עגולה': ודברים אלו הם פירוש להמשך דברי בעל אוהב ישראל שקלים שם, שהעמידה פנים בפנים לפני ה' פירושה היא שכל השכל והמידות וה'הרצוניות' פונים בלתי אל ה' לבדו, ואזי הקב"ה וכנס"י יושבים כמו הסנהדרין כחצי גורן עגולה, פני זה לעומת פני זה ברא ד'אחד' והסנהדרין מקבלים מהקב"ה דרכיו ומשפיעים לכלל"י התורה והמצוות.

והנה הקב"ה נקרא אחד. וישראל נקרא ג"כ אחד וזהו כאשר בני ישראל מקבלים עליהם עול מלכות שמים ומשעבדים את שכלם ומדותיהם וכל הרצוניות בלתי לה' לבדו, ואין להם שום רצון ותאוה אחרת כי אם לעבוד השי"ת בלבד אז הם נקראים בבחי' אחד גוי אחד. משא"כ כשח"ו אינם בבחי' זו, אז אינם בבחי' אחד כי מחשבתם ושכלם מונחים אז בתאוות וחיצוניות שונות. ובכל פעם נוטים כוחם ומחשבתם לדבר אחר חיצוני ר"ל. וא"כ מדותיהם ושכלם הם בפרודא שאינם במקום אחד. אכן כאשר מיישרים דרכם ומחשבותם ורצונם בלתי לה' לבדו. לעשות רצון ה' בתמים. אזי הם באחדות גמור וכאשר הם בבחי' זו בחי' אחד. אז אחד באחד יגשו. ומתייחדים כביכול עם ה' אחד ברא דאחד... ולרמז יחוד הק' הזה היו הסנהדרין יושבים כחצי גורן עגולה. בבחי'

פלג, והחצי השני כביכול הוא הבורא ב"ה וב"ש משלים להיות אחדות גמור ואמיתי. והיינו ע"י התורה והמשפט אמת היוצא מפי הסנהדרין לכל ישראל וכולא ברוא דאחד.

ובצורה הזאת של העמידה לפני ה' פ"פ לקבל ולהשפיע באמצעות עטיית ולבישת מידת המלכות, מקבלת כנס"י מהקב"ה כמו הכן מהאב את כל תרומת 'שכלו ומידותיו', שהם מתגדלים ומתווספים גם הם אצל האב יותר ויותר, להשפיעם לכל הבראה, וכך גם אצל הקב"ה. הכול מסוד הכוונה הראשונה וה'סוד העתיק' של 'חפצו יתברך להתגלות' באין הבדל ושווה בשווה על כנס"י ברא ד'אחד'. כהמש"ד בשערי עבודה.

ובבחינת יחוד הזה יש בו כל בחינות הגדלות המבוארים לעיל. בנצח הוד יסוד, ובחסד גבורה תפארת, ושיוין בקומתו, ואז נקרא יחוד פנים בפנים, דהיינו שעיקרה של מלכות, שהוא גילוי מציאות ה'בריה יצירה עשירה', פניה {מכוונת} למעלה. דהיינו להתקשר לעצמותו יתברך. ועיקרו ופניו של בחינות זעיר אנפין שהוא כוחו יתברך המתמשך במדותיו מכח עצמותו, הוא למטה. כדי להשפיע בתחתונים שהוא עיקר כוונתו יתברך בבריה. ועל ידי זה נתוסף גילוי אור עצמותו יתברך בכלים שהמה מדותיו. כמשל הנזכר לעיל יותר ממה וכו'. ותלמיד מחכים את רבו כו'. דהיינו מחמת חפצו יתברך להתגלות. אשר זהו עיקר הכוונה לגלות יחוד עצמותו באין הבדל, אז כביכול נתוספו אורות בכלים, וזהו סוד תוספת המוחין הנמשכים על ידי התפילה. וסוד ישמעאל בני ברכני כי בזה נתרבו ונתגדלו המוחין.

הנסתרות והנגלות: ובהמשך הדברים שם באוהב ישראל שקלים, בא החידוש הגדול, שאף על ידי החטאים של כללות ישראל, נעשית ההסתרה והכיסוי ובחי' הפירוד והנסירה ביניהם ולבין 'מקום חיבורם העליון בקודש' הראשוני שבעת הבריה, שהוא הקב"ה באמצעות 'גילוי יחודו'. וע"ז התשובה והחזרה 'להדביק עצמו לכללות ישראל' ואל מקורם הרמה בקודש'. וע"ז רומזת מצות מחצית השקל וכך גם תקיעת השופר להתקין בחזרה את החיבור המלכותי דווקא בין שני המחציות הנסורות ועומדות בפני עצמן אחר חטא, כדי שיהיו בבחי' רוא דאחד.

והנה כל הדורות מישראל שהיו והם עתה והעתידים להיות כולם היו כלולין באדם הראשון. אכן יש דור שהיה כלול בבחי' ראשו של אדם הראשון. ויש דור שהיה כלול בעיניו של אדה"ר. ויש בידין. באצבעי היד. ובבטן ובגוף וברגלים ועקבים עד דור האחרון שיהיה בעקבות משיחא. וכן כל אחד ואחד היה כלול ג"כ באדם הראשון באותו אבר לפי בחי' מדריגתו ובחי' דורו. והנה כשהאדם בא לידי חטא ופגם ח"ו, אז הוא נפרד מבחי' כללות נשמות ישראל שהם הקומה הכללית, וגם ממקום חבורו העליון בקודש וכנ"ל. וכן כשהוא ח"ו כללות ישראל, ג"כ נפרד ח"ו ממקום חבורם ושורשם הרמה בקודש, ונפרד ח"ו היחוד והחיבור שהוא ברא דאחד ונעשה אז שני מחצית כביכול. ונשאר כביכול וכביכול בבחי' פלג גופא. והתיקון לזה הוא שיעשה האדם תשובה שלימה בלב שלם ויתקן את אשר עיוות. וידביק עצמו לכללות ישראל. ובכללות ישראל יתחבר יחד לשורש הרמה בקודש, ובוה יחבור האוהל להיות אחד. ולזה כשחטאו כללות ישראל בחטא העגל ונפרדו ממקום חיבורם בפרשות ובכללות ונעשו בבחי' מחצית. ורצה הבורא בהוב"ש לקרבם אליו לרב טובו וחסדו הגדול ושיתחבר ברא דאחד. לזה צוה הבורא ית' שיתן כל אחד ואחד מישראל מחצית השקל אל הלשכה שהיה במקדש. ועי"ז נתחברו כל אחד ואחד עם כללות ישראל. וצוה דוקא מטבע ודוקא שיקרא בשם מחצית. ודוקא בשם שקל. והכל לכוונה המבואר לעיל באורך... ודא הוא ג"כ סוד הנסירה כי מקודם היה בבחי' דו פרצופין וכשצריך להיות הולדה עי"ז נעשה נסירה כביכול ונעשה בחי' פנים בפנים... והמשכיל יבין כ"ז כי דברים עמוקים הם ורחבים מני ים:

ואלו המה החטאים והפירודים שמהנסתרות לה' אלוקינו שנעשים בכדי להעביר את ישראל ממעב עמידה קטנת קומה וראש, של ביטול בעצם ככן קטן לפני אביו. למצב של הנצלות לנו ולבנינו בעמידה עצמאית בקומה שלמה ומלכותית פנים בפנים של השפעה וקבלה, מתוך 'אהבה חדשה והתחברות גדולה' ככן גדול לפני אביו. כמש"כ מעין זה באהבת שלום - לראש השנה.

ובפרט שאז מתחיל ענין הנסירה. ויש להבינו על דרך משל לשני אוהבים, כשרוצים לעורר ביניהם אהבה חדשה והתחברות גדולה, אזי צריכים שתהיה מקודם התרחקות ופירוד קצת [ביניהם], כי תענוג תמיד אינו תענוג. ואחר כך כשנתקרבו איז תענוג ושמחה חדשה ביניהם. וכן בימים הנוראים, כביכול בין קוב"ה ושכינתה וישראל בניו עם קדוש בחינת נסירה בחינת פירוד קצת בהתרחקות, מחמת הסתלקות ועליה למקום גבוה מאוד, כדי שתהיה יותר התקרבות ואחדות ביניהם כשיהיה היחוד הקדוש בשמיני עצרת באהבה ושמחה ותענוג חדש נפלא... והדבר תלוי בבחינת הפירוד קצת שמראש השנה עד שמיני עצרת, וזו בחינת ירידה לצורך עליה.

ולכן כל ההבטחות בפרשת התשובה וה'הקהל' על הבנים ומילת לככם, עד שיהיו עוד יותר מאבותיהם בעמידת פנים בפנים, הם דווקא אחר הנתישה הגדולה וההשלכה אל ארץ אחרת בבחי' הנסירה, כדי שישוכו ביתר שאת ועזו 'ובניהם אשר לא ידעו' ישמעו ולמדו וכו' הנעשים בכל הדורות וביותר בין אבות לבנים כדוגמא לקוב"ה וישראל.